

Riksrevisionens årsredovisning

Sammanfattning

Efter avslutad revision föreslår finansutskottet att riksdagen lägger Riksrevisionens årsredovisning för 2008 till handlingarna. Årsredovisningen har överlämnats från Riksrevisionens styrelse i form av en redogörelse (redog. 2008/09:RRS10). Utskottet konstaterar att den anlitate revisorn bedömer att Riksrevisionens årsredovisning i allt väsentligt är rättvisande. Revisionsberättelsen är således ren.

Utöver årsredovisningen kommenteras i betänkandet också en rapport av Riksrevisionen som redovisar resultatet av 2009 års uppföljning av granskningsrapporter och revisionsberättelser med invändning.

Utskottet konstaterar att Riksrevisionen har utvecklat redovisningen i årsredovisningen av i vilken utsträckning man uppnår de uppsatta målen. Utskottet välkomnar den utvecklade redovisningen och det fortsatta utvecklingsarbetet.

Utskottet finner uppföljningsrapporten mycket värdefull. Genom uppföljningsrapporten ges en bild av revisionens effekter, och den ger underlag för riksdagen att bedöma effekterna av granskningarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens årsredovisning för 2008	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Redogörelsen	17
 <i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Anslag och anslagssparande 2008	6
Tabell 2 Kostnader för verksamhetsgrenarna	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens årsredovisning för 2008

Riksdagen lägger redogörelse 2008/09:RRS10 till handlingarna.

Stockholm den 5 maj 2009

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elinderson (m), Roger Tiefensee (c), Monica Green (s), Carl B Hamilton (fp), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Mikaela Valtersson (mp) och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m).

Redogörelse för ärendet

Enligt lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska Riksrevisionen senast den 22 februari lämna en årsredovisning till riksdagen för det senast avslutade räkenskapsåret. Riksrevisionens styrelse har överlämnat myndighetens årsredovisning till riksdagen i form av en redogörelse (redog. 2008/09:RRS10).

Ingen motion har väckts med anledning av redogörelsen.

Finansutskottet ansvarar för att revision görs av Riksrevisionen. För den uppgiften anlitas revisionsbyrån Grant Thornton Sweden AB. Revisionsberättelsen och revisionspromemorian finns tillgängliga hos finansutskottet (dnr 060-1874-2008/09).

I betänkandet kommenteras också Uppföljningsrapport 2009, som innehåller Riksrevisionens egen uppföljning av resultatet av sina granskningar. Rapporten har överlämnats av Riksrevisionen till finansutskottet och är inte något formellt riksdagsärende.

I en bilaga i betänkandet finns en förteckning över behandlade förslag.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens årsredovisning för 2008

Utskottets förslag i korthet

Efter avslutad revision lägger riksdagen Riksrevisionens årsredovisning för 2008 till handlingarna. Utskottet konstaterar att den anlitate revisorn bedömer att Riksrevisionens årsredovisning i allt väsentligt är rättvisande. Utskottet kommenterar också en rapport av Riksrevisionen som redovisar resultatet av 2009 års uppföljning av granskningsrapporter och revisionsberättelser med invändning. Utskottet konstaterar att Riksrevisionen har utvecklat redovisningen i årsredovisningen av i vilken utsträckning man uppnår de uppsatta målen. Utskottet välkomnar den utvecklade redovisningen och det fortsatta utvecklingsarbetet. Utskottet finner uppföljningsrapporten mycket värdefull. Genom uppföljningsrapporten ges en bild av revisionens effekter, och den ger underlag för riksdagen att bedöma effekterna av granskningarna.

Redogörelsen

Inledning

Riksrevisorerna anför i årsredovisningen att den internationella lågkonjunkturen och finanskrisen i än högre grad synliggör behovet av en oberoende, öppen och professionell revision. Den årliga revisionen ställs inför nya utmaningar i granskningen av statliga myndigheters och bolags verksamhet i det nya ekonomiska läget. Den interna styrningen och kontrollen i staten kommer att prövas i hanteringen av ett antal statliga krispaket och andra åtgärder. Riksrevisionen har under 2008 internt i myndigheten haft att hantera en besvärlig ekonomisk situation som krävde besparingsåtgärder i form av bl.a. anställningsstopp, neddragning av kompetensutveckling och investeringar. Åtgärderna fick avsedd effekt. För 2008 har målen för verksamheten nåtts. Att detta har klarats, trots ett ansträngt ekonomiskt läge, förklarar riksrevisorerna med medarbetarnas lojalitet, kompetens och mycket goda arbetsinsatser.

Anslag och anslagssparande

I tabell 1 redovisas disponibla anslagsmedel, utfall samt anslagssparande för budgetåret 2008.

Tabell 1 Anslag och anslagssparande 2008*Tusental kronor*

	Ingående anslags- sparande	Anvisade medel inkl. TB	Indrag- ning av anslags- sparande	Totalt disponi- belt belopp	Årets utfall	Utgående anslags- sparande
90:1 Riksrevisionen	6 951	290 138		297 089	284 351	12 738
8:5 Riksrevisionen:						
Internationellt utvecklingssam- arbete	4 427	40 000	3 227	41 200	39 332	1 868
Totalt	11 378	330 138	3 227	338 289	323 683	14 606

Anvisade medel 2008 för anslag 90:1 Riksrevisionen uppgick till 290,1 miljoner kronor inklusive 5,3 miljoner kronor på tilläggsbudget hösten 2008 (prop. 2008/09:2, bet. 2008/09:FiU11). Inklusive ingående anslagssparande var det disponibla beloppet 297,1 miljoner kronor. Utgifterna på anslaget uppgick till 284,4 miljoner kronor. Det samlade anslagssparandet på förvaltningsanslaget uppgår till 12,7 miljoner kronor, dvs. 4,4 % av för 2008 anvisade medel. Dessa medel utgör ingående anslagssparande 2009. Som framgår nedan vidtog Riksrevisionen besparingsåtgärder under 2008, vilket förklarar det förhållandevis höga anslagssparandet.

För anslag 8:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete har 39,3 miljoner kronor utnyttjats. Det utgående anslagssparandet var 1 868 000 kr, dvs. 4,7 %. Riksrevisionen har för detta anslag beslutat att som indragning av anslagsbelopp föra bort det anslagssparande som vid årets slut översteg 3 % av anslaget, dvs. 668 000 kr. För 2009 blir det ingående anslagssparandet således 1,2 miljoner kronor.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för Riksrevisionens verksamhet inklusive transfereringar uppgick 2008 till 310 miljoner kronor. Av tabell 2 framgår hur kostnaderna totalt och fördelat på verksamhetsgrenar förändrats mellan 2007 och 2008.

Tabell 2 Kostnader för verksamhetsgrenarna*Tusental kronor*

	2008	2007	Förändring
Årlig revision	116 341	125 612	-7 %
Effektivitetsrevision	127 036	138 677	-8 %
Internationell verksamhet	55 202	54 304	2 %
Övrig avrapportering och externa kontakter	10 962	18 450	-41 %
Totalt	309 541	337 043	-8 %

Som framgår av tabellen har kostnaderna för både den årliga revisionen och effektivitetsrevisionen minskat. Kostnaderna för den internationella verksamheten har ökat något, medan kostnaderna för övrig rapportering

och externa kontakter har minskat förhållandevis kraftigt, till i stort sett samma nivå som för 2006 (då kostnaderna var 10,8 miljoner kronor, enligt årsredovisningen för 2007).

En viktig förklaring till det lägre utfallet för 2008 är att de gemensamma kostnaderna har minskat med 16 % från 2007 till 2008, från 166 miljoner kronor till 140 miljoner kronor. Detta beror främst på lägre lönekostnader, senareläggning av investeringar och utvecklingsaktiviteter samt minskade inköp av tjänster avseende konsulter och utbildningar. Förändringen av lönekostnaderna beror på flera faktorer där den enskilt största är en faktura från Statens pensionsverk (SPV) avseende retroaktiva pensionsavgifter som belastade 2007 års kostnader. Andra orsaker är ökat antal tjänstlediga, färre särskilda överenskommelser om pensioner samt minskad övertid, vilket i sin tur har medfört lägre kostnader för sociala avgifter.

Retroaktiva pensionsavgifter och besparingsåtgärder

Riksrevisionen erhöll i januari 2008 en faktura från SPV om 9,6 miljoner kronor avseende pensionsavgifter för de riksrevisorer som tillträdde den 1 juli 2003. Bakgrunden till fakturan är att pensionsbetalningarna för riksrevisorerna har gjorts enligt ett felaktigt pensionsavtal. Rättelser har gjorts vid ett par tillfällen, senast i januari 2009 då Riksrevisionen erhöll, som det uttrycks i årsredovisningen, ”ännu en slutlig avstämning av retroaktiva premier avseende 2003–2007” (s. 12).

Riksrevisionen uppnådde under slutet av 2007 den fulla kapaciteten för granskningsverksamheten som anslagsnivån bedömts ge utrymme för, vilket innebar att en större del av myndighetens anslag redan var bundet i fasta kostnader såsom personal, lokaler, anläggningstillgångar m.m.

Efter förslag från Riksrevisionen beviljade riksdagen på tilläggsbudget ett ökat anslag med 5,3 miljoner kronor för 2008 för att täcka de retroaktiva pensionsavgifterna. Beslut om tilläggsbudgeten fattades av riksdagen den 20 november 2008, och anslaget utbetalades av Riksgäldskontoret den 31 december 2008. Riksdagsstyrelsens beslut i form av anslagsdirektiv om att Riksrevisionen kunde disponera medlen fattades den 21 januari 2009. Riksrevisionen kunde följaktligen inte disponera medlen under 2008, och dessa 5,3 miljoner kronor finns med i det utgående anslagssparandet för året.

De ökade utgifterna ledde till särskilda besparingskrav under sju månader. Under denna period infördes anställningsstopp, vilket resulterat i minskade löne- och utbildningskostnader för nyanställda. Planerade investeringar och utvecklingsaktiviteter inom stödverksamheten senarelades, vilket medförde en kraftig minskning av kostnader för räntor, avskrivningar och konsultinsatser.

De vidtagna besparingsåtgärderna skapade ett ekonomiskt utrymme för att hantera anslagsbelastningen som uppstod på grund av de retroaktiva pensionsavgifterna. Ansträngningarna möjliggjorde också att stoppade eller

senarelagda aktiviteter successivt återupptogs mot slutet av året. Framför allt har återbesättningar och utbildningar kommit i gång och planering av utvecklingsaktiviteter har påbörjats.

De åtgärder som återupptogs sent på året, särskilt rekrytering och anlitande av konsulter, är tidskrävande processer vilket innebär att avsedd effekt uppstår med viss fördröjning. Detta medförde, tillsammans med det förhållandet att beslut om tilläggsbudget fattades först i november, att anslagssparandet för 2008 blev större än vad Riksrevisionen hade räknat med. Sammanfattningsvis konstaterar dock Riksrevisionen att det tack vare genomförda besparingar och anslagsökning genom tilläggsbudget finns goda förutsättningar för ekonomisk stabilitet under 2009 och 2010.

Årlig revision

Riksrevisionen har under 2008 lämnat revisionsberättelser om årsredovisningarna för 260 granskningsobjekt. 51 revisorsintyg har lämnats avseende delårsrapporter. Riksrevisionen har förordnat revisorer i 27 bolag och 6 stiftelser.

Granskningen har omfattat de objekt som anges i lag och har genomförts i tid och i enlighet med god revisionssed. Genomförd kontroll har inte visat på några brister avseende revisoreernas oberoende.

Riksrevisionen ska ta ut avgift för årlig revision. Avgiften ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås. Riksrevisionen disponerar inte avgifterna. Intäkterna uppgick till 135,4 miljoner kronor medan kostnaderna uppgick till 115,9 miljoner kronor, dvs. intäkterna översteg kostnaderna med 19,5 miljoner kronor. I årsredovisningen anförs att Riksrevisionen med anledning av överskottet planerar att se över avgifterna under 2009.

Effektivitetsrevisionen

Målet om minst 30 slutförda granskningsrapporter har uppnåtts trots en ansträngd ekonomisk situation, med bl.a. anställningsstopp. Resurserna har koncentrerats till förstudier och granskningar, medan områdesbevakning och efterarbete har fått stå tillbaka resursmässigt. Riksrevisionens bedömning är dock att områdesbevakning och efterarbete långsiktigt behöver ligga på en högre nivå för att man även kommande år ska kunna nå målen.

Flera insatser görs i syfte att säkerställa en tillräcklig kvalitet i rapporterna, och också för att öka rapporternas verkningsgrad genomförs olika insatser. Det görs insatser för att välja rätt områden att granska och granskningsstrategier redovisas.

I årsredovisningen erinras om att finansutskottet framförde, i sitt betänkande över Riksrevisionens årsredovisning 2007, att man välkomnade den utveckling av nyckeltal som skett i årsredovisningen. Riksrevisionen borde dock också återkomma till riksdagen med en tydlig redovisning av huruvida de ökade nedlagda resurserna per granskning medfört avsedd kvalitetsförbättring.

Med anledning av detta framhåller Riksrevisionen att samtliga granskningar som publiceras har genomgått en intern kvalitetssäkring och motsvarar internt formulerade kvalitetskrav. Riksrevisionen vill dock avvakta det pågående utvecklingsarbetet med att få till stånd en tillförlitlig extern bedömning av kvaliteten i granskningsrapporterna, innan en mer utförlig och samlad redovisning lämnas i årsredovisningen avseende kvaliteten i enskilda granskningar.

Av betydelse för kvaliteten i granskningsverksamheten är inte bara kvalitet i en enskild rapport, utan också hur effektivt de tillgängliga resurserna för granskning har använts. De senaste åren har kostnaderna minskat för förstudier och granskningar som inte resulterar i en publicerad granskningsrapport. Denna typ av kostnad är till viss del oundviklig men bör hållas på en rimligt låg nivå.

Styckkostnaden per publicerad granskningsrapport steg 2008 till 3,7 miljoner kronor från 3,3 miljoner kronor 2007. Både 2007 och 2008 publicerades 30 granskningsrapporter. År 2006, då 31 granskningsrapporter publicerades, var styckkostnaden 3,1 miljoner kronor.

Internationell verksamhet

Riksrevisionens internationella verksamhet omfattar internationellt utvecklingssamarbete och internationell revision, samverkan och kontakter samt uppdragsverksamhet.

För det internationella utvecklingssamarbetet disponerar Riksrevisionen anslag 8:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. År 2008 uppgick anslaget till 40 miljoner kronor. Under 2008 har sju separata projekt bedrivits, vart och ett grundat på ett avtalsförhållande till en samarbetspartner, vanligtvis en nationell revisionsmyndighet. Verksamheten i några projekt redovisas i årsredovisningen, bland dem Afrosai-E (African Organisation of English-speaking Supreme Audit Institutions), Bosnien och Hercegovina, Moldavien, Tanzania och Zanzibar.

Arbetet har sammantaget bidragit till en utveckling i samarbetsländerna som stärkt revisionsorganens kapacitet och i flera länder också förbättrat förutsättningarna för parlamentens kontrollmakt.

I internationella sammanhang företräder Riksrevisionen Sverige som det nationella revisionsorganet. Internationell revision, samverkan och kontakter finansieras med medel från anslag 90:1 Riksrevisionen. Bland annat har Riksrevisionens arbete som ordförande i Intosai Financial Audit Guidelines Subcommittee (FAS) fortsatt under 2008, och verksamheten har präglats av fortsatt hög intensitet.

Övrig avrapportering och externa kontakter

Ett viktigt inslag i Riksrevisionens arbete är en aktiv kommunikation av resultaten av verksamheten, vilket bidrar till ett ökat genomslag. En rad aktiviteter med detta syfte har också genomförts under året. Riksrevisorer-

nas årliga rapport och Riksrevisionens uppföljningsrapport har bidragit till att sprida kunskap om verksamheten. I samband med varje effektivitetsgranskning har det genomförts ett efterarbete som handlar om att informera om resultatet av respektive granskning. Riksrevisionens bedömning är att det finns en efterfrågan på riksrevisorernas närvaro i riksdagens utskott i samband med beredningen av resultatet av Riksrevisionens granskningar. Under 2008 har den ansträngda ekonomiska situationen inneburit att efterarbetet och myndighetens externa kontakter fått stå tillbaka. Riksrevisionens bedömning är dock att dessa aktiviteter långsiktigt behöver ligga på en högre nivå.

Styrelsen samt det vetenskapliga rådet

Riksrevisionens styrelse prövar fritt vilka beslut riksdagen bör överväga med anledning av riksrevisorernas iakttagelser och rekommendationer. Styrelsen har under 2008 slutbehandlat 32 av effektivitetsrevisionens granskningar. I 24 fall har styrelsen utnyttjat sin initiativrätt och överlämnat ärendet till riksdagen. Styrelsen lade åtta granskningar till handlingarna.

Det vetenskapliga rådet är ett rådgivande organ till riksrevisorerna, i första hand med inriktning mot mer strategiska frågor. Rådet har under 2008 sammanträtt tre gånger.

Kompetens och personal

Riksrevisionen arbetar för att säkerställa en kompetensförsörjning som är anpassad till myndighetens mål och verksamhet. Ett ansträngt ekonomiskt läge under 2008 har medfört att åtgärder vidtagits, såsom neddragning av den interna utbildningen, minskat externt kompetensstöd samt tillfälligt anställningsstopp. Anställningsstoppet kunde hävas i slutet av 2008, vilket är en förutsättning för att under 2009 kunna bemanna verksamheten för att genomföra Riksrevisionens uppdrag.

Externrevision av revisionsbyrån Grant Thornton Sweden AB

Inledning

Revisionsberättelse från revisionsbyrån Grant Thornton Sweden AB (här kallad externrevisor) inkom till finansutskottet den 12 mars 2009. Riksrevisionens årsredovisning för 2008 bedöms av externrevisor vara i allt väsentligt rättvisande. Som komplement till revisionsberättelsen sammanfattas iakttagelser vid granskningen i en revisionspromemoria.

Måluppfyllelse

Externrevisorn erinrar om att det i förra årets revisionspromemoria framfördes synpunkter om otydlig beskrivning av mål och måluppfyllelse rörande den internationella verksamheten. I årsredovisningen för 2008 har avrapporteringen av vad som åstadkommits i de enskilda projekten och även sammantaget tydliggjorts, vilket är tillfredsställande.

Nyckeltal

Externrevisorn konstaterar att det interna projektet med analys och framtagande av nyckeltal för förbättrad styrning alltjämt pågick vid utgången av 2008. Då detta projekt pågått under relativt lång tid ser externrevisorn det som angeläget att det leder fram till konkreta resultat.

Besparingsåtgärderna

Externrevisorn påpekar att det av årsredovisningens beskrivning framgår att det gångna året präglats av en viss osäkerhet om det ekonomiska läget. Budgeten för 2008 visade på underskott, och därav följde ett besparingsprogram och ett ökat fokus på resultatuppföljning. Externrevisorn kan inte utesluta att åtgärderna – som varit framgångsrika i att på kort tid balansera ekonomin – haft en negativ effekt för myndighetens verksamhet. Externrevisorn pekar särskilt på att personalomsättningen varit hög.

Avgifter för årlig revision

Avgifterna för årlig revision ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås. Externrevisorn påpekar att överskottet för 2008 är påfallande stort: ca 14 % av intäkterna.

Pensionsavgifter

Externrevisorn noterar att det även i år finns en retroaktiv debitering från SPV avseende 2003–2007. Externrevisorn anser att det är otillfredsställande att Riksrevisionen inte kunnat förlita sig på de tidigare beräkningar och aviseringar som tillhandhållits av SPV.

Riksrevisionens uppföljningsrapport 2009

Inledning

Riksrevisionen har överlämnat sin uppföljningsrapport 2009 till finansutskottet. Detta är den tredje uppföljningsrapporten. Uppföljningen ska ge riksdagen underlag för att bedöma Riksrevisionens resultat, dvs. om granskningen har bidragit till en bättre statlig verksamhet. I rapporten anges att den huvudsakliga mottagaren är riksdagen. Rapporten är ett svar på finansutskottets önskemål om att Riksrevisionen ska redovisa för riksdagen vad granskningarna har lett till.

Regeringens och riksdagens behandling av granskningarna

Riksrevisionen har sedan starten och fram t.o.m. december 2008 publicerat 150 granskningsrapporter inom effektivitetsrevisionen. Lite mer än en tredjedel av granskningsrapporterna innehåller rekommendationer som är riktade enbart till regeringen. I ytterligare drygt hälften av rapporterna är rekommendationerna riktade till både regeringen och en eller flera myndigheter, bolag eller stiftelser. I ett mindre antal granskningar riktas rekommendationerna enbart till de myndigheter, bolag eller stiftelser som omfattats av granskningen. Tre rapporter innehåller inga rekommendationer.

I budgetpropositionen redovisas vilka granskningsrapporter som regeringen har slutbehandlat. När budgetpropositionen 2009 presenterades hade Riksrevisionen publicerat 134 granskningsrapporter. Cirka 65 % av alla då befintliga granskningsärenden var avslutade av regeringen. När ett granskningsärende i budgetpropositionen anges som slutbehandlat hänvisar regeringen till ett regeringsbeslut av något slag. Oftast hänvisas till budgetpropositionen, dvs. de kommentarer och den redovisning av vidtagna åtgärder som regeringen har lämnat där.

Riksrevisionens styrelse har lämnat granskningsresultat avseende drygt 75 % av rapporterna vidare till riksdagen för behandling, de flesta i form av förslag till riksdagsbeslut, dvs. framställningar. Av de 60 framställningar som hittills behandlats har 11 bifallits helt eller delvis medan 49 stycken, eller drygt 80 %, har avslagits. I de flesta fall motiverar berört utskott sitt förslag om avslag med att regeringen har aviserat att granskningen bereds i Regeringskansliet eller att initiativ redan tagits till förändringar.

Djupare uppföljning av tio granskningsrapporter

Riksrevisionen har valt ut tio granskningsrapporter för en djupare uppföljning. Rapporterna representerar några olika politikområden och därmed olika utskott. Fem av rapporterna har föranlett Riksrevisionens styrelse att överlämna framställningar till riksdagen. I två fall har riksdagen gjort tillkännagivanden till regeringen. Samtliga granskningsrapporter har av regeringen angetts vara avslutade granskningsärenden. Följande rapporter har följts upp:

- Den statliga garantimodellen (RiR 2004:4)
- Betyg med lika värde? (RiR 2004:11)
- Arbetsmiljöverkets tillsyn (RiR 2004:14)
- Regelförenklingar för företag (RiR 2004:23)
- Snabbare asylprövning (RiR 2004:24)
- Uppsikt och tillsyn i samhällsplaneringen (RiR 2005:12)
- Mer kemikalier och bristande kontroll (RiR 2006:4)
- Punktskattekontroll – mest reklam? (RiR 2006:10)
- Socialstyrelsen och de nationella kvalitetsregistren (RiR 2006:16)
- Statliga insatser för nyanlända invandrare (RiR 2006:19)

Ett viktigt syfte med den djupa uppföljningen är att se om det är möjligt att efter några år spåra inte bara vidtagna eller planerade åtgärder, utan också mer påtagliga effekter i verksamheten som ett resultat av granskningen.

Behandlingen av den årliga revisionens invändningar

Den årliga revisionen avseende 2007 resulterade i att tio myndigheter fick invändningar i revisionsberättelsen. Riksrevisionen redovisar hur de berörda myndigheterna och regeringen har behandlat invändningarna. Uppföljningen visar att de brister som ledde till invändningarna är omhändertagna på ett tillfredsställande sätt.

Riksrevisorernas kommentarer med anledning av uppföljningen

I förra årets uppföljningsrapport byggde riksrevisorernas avslutande kommentarer avseende effektivitetsrevisionen även på den uppföljning som görs av samtliga nyare granskningar. Resultaten av denna uppföljning presenterades förra året i en särskild bilaga till uppföljningsrapporten. Även i år görs en sådan sammanställning. Den kommer att publiceras i särskild ordning vid ett senare tillfälle och utgör därför inte underlag för kommentarerna i den nu aktuella uppföljningsrapporten.

Riksrevisorerna konstaterar att regeringen numera redovisar i budgetpropositionen vilka granskningsärenden som ska betraktas som avslutade. Första gången detta skedde var i budgetpropositionen för 2008. I budgetpropositionen för 2009 är redovisningen tydligare i den meningen att regeringens beslut om avslutad behandling oftare är kopplat till ett identifierbart dokument, t.ex. en budgetproposition, en annan proposition eller ett regleringsbrev. Det är dock fortfarande svårt att förstå varför vissa granskningsärenden lagts till handlingarna. Det rör sig om 20 % av de avslutade ärendena. Här saknas referenser till identifierbara dokument trots att granskningsrapporterna i de flesta fall behandlats i en budgetproposition innan de lagts till handlingarna av regeringen.

Riksrevisionens granskning ger upphov till ett förbättringsarbete i den statliga verksamheten. Samtliga granskningsrapporter som följts upp har medfört någon form av åtgärd. Det kan dock vara svårt att bedöma om och när åtgärder vidtagits. Regeringens redovisning av åtgärder och effekter är inte alltid tillräcklig för att medge en uppföljning.

Resultaten av årets uppföljning ger riksrevisorerna anledning till ett par sammanfattande kommentarer:

- Regeringens redovisning av avslutade granskningsärenden bör utvecklas ytterligare. Grunderna för beslutet om avslutat ärende bör anges tydligare.
- Ofta vidtas åtgärder med anledning av granskningsrapporterna från effektivitetsrevisionen. Det tar dock ofta tid innan mer påtagliga resultat av åtgärderna kan spåras, även om undantag finns.

- Problem kvarstår efter flera år. I uppföljningen av tio granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen finns det inget exempel på att samtliga problem vi sett i en granskning är undanröjda. Ibland finns det skäl till att det tar tid. Andra gånger är det svårare att upptäcka sådana.
- Den årliga revisionen har haft ett bra genomslag.

Finansutskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet konstaterar att den anlitate revisorn bedömer att Riksrevisionens årsredovisning i allt väsentligt är rättvisande. Revisionsberättelsen är således ren.

Måluppfyllelse och nyckeltal samt Riksrevisionens uppföljningsrapport 2009

Riksrevisionen har utvecklat redovisningen i årsredovisningen av i vilken utsträckning man uppnår de uppsatta målen. Samtidigt anför Riksrevisionen att utvecklingsarbetet fortsätter, bl.a. med nyckeltal. Utskottet välkomnar den utvecklade redovisningen och det fortsatta utvecklingsarbetet.

Uppföljningsrapporten är en del av den redovisning som det finns skäl att välkomna. Genom uppföljningsrapporten ges en bild av revisionens effekter. Utskottet finner uppföljningsrapporten mycket värdefull. Den ger underlag för riksdagen att bedöma effekterna av granskningarna. Ju mer erfarenheter som finns från uppföljningar av tidigare granskningar, desto mer omfattande slutsatser som kan tas med i framtida granskningsarbete torde finnas.

Av årsredovisningen framgår att styckkostnaden per publicerad granskningsrapport steg från 3,3 miljoner kronor 2007 till 3,7 miljoner kronor 2008. Som framgår av årsredovisningen har samtliga granskningar som publiceras genomgått en intern kvalitetssäkring och motsvarar internt formulerade kvalitetskrav. Innan Riksrevisionen lämnar en mer utförlig och samlad redovisning i årsredovisningen avseende kvaliteten i enskilda granskningar vill dock Riksrevisionen avvakta det pågående utvecklingsarbetet med att få till stånd en tillförlitlig extern bedömning av kvaliteten i granskningsrapporterna. Utskottet ser fram mot Riksrevisionens kommande redovisning av detta arbete. Utskottet noterar att kostnaden per rapport har stigit med ca 400 000 kronor och anser att det finns anledning att följa upp kostnaderna i syfte att uppnå en effektiv granskningsverksamhet med hög kvalitetsnivå.

Pensionsavgifter och besparingsåtgärder

De retroaktiva pensionsavgifterna har orsakat problem för Riksrevisionen, och Statens pensionsverk (SPV) har återkommit med ändrade uppgifter. I den aktuella årsredovisningen återfinns utförliga beskrivningar av vad som

inträffat. I betänkandet över den förra årsredovisningen (bet. 2007/08: FiU28, s. 14) förutsatte utskottet att Riksrevisionen förbättrar rutinerna för avstämning och kontroll av pensionsskulder.

Som framgått genomförde Riksrevisionen flera besparingsåtgärder 2008. Externrevisorn kan inte utesluta att åtgärderna – som varit framgångsrika i att på kort tid balansera ekonomin – haft en negativ effekt för myndighetens verksamhet. Externrevisorn pekar särskilt på att personalomsättningen varit hög. Enligt utskottets uppfattning bör Riksrevisionen i årsredovisningen för 2009 redovisa om – och i så fall hur – åtgärderna under 2008 påverkat verksamheten 2009.

Anslagssparande

Myndigheter under regeringen får disponera anslagssparande upp till 3 %. Efter särskilt beslut av regeringen kan även mer än 3 % få disponeras av myndigheten (anslagsförordning 1996:1189 11 och 11 a §§).

För Riksrevisionen gäller lag (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen. Enligt denna lag (4 §) får myndigheten använda anslagssparande under följande år, dock längst två år efter det att anslaget senast var uppfört på statsbudgeten. I riktlinjerna till den aktuella paragrafen (föreskrift RFS 2006:10) anges därutöver att indragning av anslagsbelopp kan bli aktuell enligt riksdagsbeslut eller enligt beslut av myndigheten.

Som framgår av årsredovisningen kommer Riksrevisionen att behålla den del av anslagssparandet som överstiger 3 % på anslag 90:1 Riksrevisionen. Detta är i enlighet med reglerna. Det är också i enlighet med reglerna att, som Riksrevisionen redovisar, myndigheten drar in det anslagssparande som överstiger 3 % på anslaget för internationellt utvecklingssamarbete.

Avgifter för årlig revision

Som aviseras i årsredovisningen har Riksrevisionen sett över avgifterna för den årliga revisionen. I mars 2009 beslutade riksrevisorerna om något sänkta avgifter, vilket förväntas leda till en bättre överensstämmelse mellan intäkterna och kostnaderna. De lägre taxorna gäller fr.o.m. den 1 januari 2009. Utskottet förutsätter att Riksrevisionen i årsredovisningen för 2009 redovisar utfallet av avgiftsförändringen.

Riksrevisionsutredningen

Den av riksdagsstyrelsen tillsatta Riksrevisionsutredningen överlämnade den 30 oktober 2008 sitt delbetänkande *Uppföljning av Riksrevisionsreformen* (2008/09:URF1). Förslagen i Riksrevisionsutredningens delbetänkande rör hanteringen av Riksrevisionens granskningsrapporter, Riksrevisionens styrelse samt myndighetens ledning. Riksrevisorerna anför i årsredovis-

ningen att de med förväntan ser fram mot resultatet av Riksrevisionsutredningen. Utredningens första förslag om ändrade rapporteringsformer är bra, enligt riksrevisorerna.

Enligt planeringen kommer Riksrevisionsutredningen att överlämna sitt slutbetänkande till riksdagsstyrelsen i maj 2009. Betänkandet kommer att ta upp frågor om Riksrevisionens internationella verksamhet, den årliga revisionen, effektivitetsrevisionens inriktning och några övriga frågor.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen angående Riksrevisionens årsredovisning 2008 till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2008/09:RRS10 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående Riksrevisionens årsredovisning för 2008.